

2. A – Základy zahradnictví

❖ ÚKOLY PRO OBDOBÍ - 4. - 10. 1.:

- 1) Učební text na stránce 2 – 4 si přepište do sešitu
- 2) Nastudujte si témata:
  - Generativní rozmnožování
  - Příprava osiva, příprava stanoviště
  - Doba setí, způsob a technika setí, místo pro výsev, ...

➤ Při studiu používejte:

- 1) následující učební text (str. 2 - 4)
- 2) učebnice pro SŠ nebo SOU (Základy zahradnictví, Zahradnická výroba)
- 3) *internetové zdroje*

Generativní rozmnožování

- **semena, výtrusy - vznikají na rostlinách generativní (pohlavní) cestou**
- **používá se:**
  - u rostlin, u kterých je to výhodnější:
    - a) dostatek kvalitních, dobře klíčivých semen
    - b) životaschopné semenáče s rychlým vývojem v kvalitní rostliny
    - c) dobrá dědivost žádaných vlastností a vyrovnanost semenáčů
- **jsou to zejména:**
  - mnohé druhy květin a zelenin (hlavně jednoleté a dvouleté druhy)
  - některé základní druhy a podnože ovocných a okrasných dřevin

Příprava osiva

- 1) **čištění a skladování osiva**
  - skladuje se v suchu a chladu
- 2) **zkouška klíčivosti**
  - zjišťuje se % klíčivosti
  - provádí se při optimálních podmínkách pro daný druh (vlhká podložka se semeny přikrytá skleněnou miskou, při vhodné teplotě)
- 3) **energie klíčení**
  - doba, kdy hromadně vyklíčí nejvíce semen
  - podle klíčivosti a energie klíčení se upravuje výsevek
- 4) **moření semen**
  - hubení choroboplodných zárodků (bakterie, houby, některý škůdci)
- 5) **máčení semen**
  - máčení semen ve vodě (20 až 25 °C) do jejich nabobtnání
- 6) **nakličování semen**
  - máčení semen do jejich naklíčení ($\frac{1}{3}$ semen)
- 7) **stratifikace**
  - je udržování klíčivosti delší dobu a zároveň přípravou na klíčení

- semena se vrství nebo promíchají s pískem
- vše se provlhčí a udržuje při teplotě 5 °C

8) prohřívání semen

- některé teplomilné zeleniny, max. t. 35 °C

9) působení na semena nebo semenáčky chladem

- u dvouletých rostlin (aby kvetly již 1. rokem)

Příprava stanoviště a doba setí

- půda musí být pečlivě a včas připravená
- povrch musí být bez hrud a urovnaný
- **doba výsevu** je u jednotlivých druhů různá, je dána nároky na vegetační podmínky
  - a) na podzim – ozimé obilí, špenát
  - b) brzo na jaře – mrkev, salát, hrách
  - c) v pozdním jaru – teplomilné druhy s rychlým vývinem

Způsoby setí

A. přímý výsev

- na záhony
  - pro vzejití rostlin ‚před zmrzlými‘
  - pro vzejití ‚po zmrzlých‘

B. předpěstovaná sadba

- časný výsev do skleníku
- pozdní výsev do skleníku nebo do pařeniště

Místo pro výsev

1) venkovní záhony

2) záhony v pařeništích a sklenících

3) nádoby (truhlíků, misek, ...)

- měly by být vydezinfikované

- ✓ všechny výsevy se zasypou tenkou vrstvou zeminy, přitlačí a zalijí
- ✓ musí být označeny jmenovkami
- ✓ název rostliny, (a odrůdy), datum výsevu
- ✓ jemná semena se nezasypávají (begonie, petúnie, majoránka, ...)

❖ **Výsevek**

- množství semen (g, kg, kusy) na jednotku plochy (m², a, ha)

❖ **Technika výsevu**

- 1) **výsev do řádků**
- 2) **výsev do dvouřádků**
- 3) **výsev do pásů**
- 4) **výsev do špetek**
- 5) **výsev na široko**
- 6) **přesný výsev**

▪ **Hloubka výsevu**

- daná velikostí semen
- cca 2,5 násobek největšího rozměru semene
- drobná semena nezasypáváme

POUŽITÉ ZDROJE A DOPORUČENÁ LITERATURA:

- POKORNÝ, Josef. Základy zahradnické výroby: pro odborná učiliště. 1. vyd. Praha: Septima, 2003. 104 s. ISBN 80-7216-181-4.
- TEKSL, Milan a kol. Pěstování rostlin 1: učebnice pro střední zemědělské školy. Vyd. 2. Praha: Credit, 1999. 300 s. ISBN 80-902295-7-3.